

SLOVENSKÁ REPUBLIKA

UZNESENIE

Ústavného súdu Slovenskej republiky

I. ÚS 636/2016-8

Ústavný súd Slovenskej republiky na neverejnom zasadnutí senátu 12. októbra 2016 predbežne prerokoval sťažnosť [REDAKOVANÉ], zastúpeného advokátom JUDr. Petrom Šramkom, Moyzesova 12, Brezno, vo veci namietaného porušenia základného práva podľa čl. 46 ods. 1 Ústavy Slovenskej republiky a práva podľa čl. 6 ods. 1 Dohovoru o ochrane ľudských práv a základných slobôd postupom Krajského súdu v Banskej Bystrici v konaní vedenom pod sp. zn. 13 Co 649/2014 a jeho rozsudkom z 8. júna 2015 a postupom Najvyššieho súdu Slovenskej republiky v konaní vedenom pod sp. zn. 5 Cdo 618/2015 a jeho uznesením z 29. júna 2016 a takto

r o z h o d o l :

Sťažnosť [REDAKOVANÉ] o d m i e t a ako zjavne neopodstatnenú.

O d ô v o d n e n i e :

I.

1. Ústavnému súdu Slovenskej republiky (ďalej len „ústavný súd“) bola 26. septembra 2016 doručená sťažnosť [REDAKOVANÉ] (ďalej len „sťažovateľ“), ktorou namietal porušenie základného práva podľa čl. 46 ods. 1 Ústavy Slovenskej republiky (ďalej len „ústava“) a práva podľa čl. 6 ods. 1 Dohovoru o ochrane ľudských práv a základných slobôd (ďalej len „dohovor“) postupom Krajského súdu

v Banskej Bystrici (ďalej len „krajský súd“) v konaní vedenom pod sp. zn. 13 Co 649/2014 a jeho rozsudkom z 8. júna 2015 (ďalej len „rozsudok krajského súdu“) a postupom Najvyššieho súdu Slovenskej republiky (ďalej len „najvyšší súd“) v konaní vedenom pod sp. zn. 5 Cdo 618/2015 a jeho uznesením z 29. júna 2016 (ďalej len „uznesenie najvyššieho súdu“).

2. Sťažovateľ uviedol, že ako odporca bol účastníkom konania pred Okresným súdom Brezno (ďalej len „okresný súd“) vedenom pod sp. zn. 3 C 131/2013. Okresný súd vo veci rozhodol rozsudkom sp. zn. 3 C 131/2013 z 26. marca 2014 [ďalej len „rozsudok okresného súdu“; sťažovateľ nesprávne uvádza z 26. marca 2016, pozn.] tak, že žalobe vyhovel.

3. Sťažovateľ podal proti rozsudku okresného súdu odvolanie, v ktorom namietal:

„... bolo nesprávne aplikované ust. o dĺžke premlčacej lehoty, ktorá sa mala použiť podľa prísl. ustanovení Občianskeho zákonníka, kde všeob. lehota je 3 ročná a v prípade že by sa jednalo o vydanie bezdôvodného obohatenia je subj. premlčacia lehota 2 ročná...

- ... treba zdôrazniť, že zo zápisnice z poj. 15.01.2014 /str. 2/ vyplýva, že sme konkretizovali ustanovenia zmluvy ktoré podľa nášho názoru obsahujú neprijateľné zmluvné podmienky a podľa ustálenej súdnej judikatúry a praxe súd by mal posudzovať platnosť zmluvy z dôvodu neprijateľných zmluvných podmienok ako aj z dôvodu rozporu s dobrými mravmi ex offi. Ak zmluva obsahuje neprijateľné zmluvné podmienky alebo je v rozpore s dobrými mravmi, nemôže túto skutočnosť dodatočne zhojiť ani postoj navrhovateľa, ktorý si zmluvné sankcie a pokuty v samotnej žalobe neuplatňuje, pretože tieto skutočnosti je potrebné posudzovať v čase uzavretia zmluvy

- ... že právny predchodca navrhovateľa od začiatku vedel a konal s vedomím o možnej neprijateľnosti zmluvných podmienok pri uzatváraní zmluvy voči odporcovi, ktorý sa ocitol vo finančnej tiesni. Vzhľadom na uvedené okolnosti ako sú spôsob uzavretia zmluvy, obsah zmluvy a tiež aj postoj navrhovateľa po uzavretí zmluvy je možné ustáliť, že obsahuje neprijateľné podmienky a zo strany práv. predchodcu navrhovateľa ide nepochybne o konanie v rozpore s dobrými mravmi, čo spôsobuje neplatnosť zmluvy ako

takej. Potom vznesená námietka premlčania je dôvodná a žaloba mala byť zamietnutá /pozn. sťažovateľa: 2 ročná premlčacia lehota pri bezdôvodnom obohatení /.“

4. Krajský súd rozsudkom z 8. júna 2015 rozsudok okresného súdu z 26. marca 2014 potvrdil, pričom z jeho odôvodnenia vyplýva, že okresný súd síce nesprávne posúdil premlčaciu lehotu, ale napriek tomu navrhovateľ nárok uplatnil včas. Spotrebiteľskú zmluvu ako takú odvolací súd považoval za platnú a tiež sa stotožnil s právnym názorom, že neprijateľnosť konkrétnych zmluvných podmienok nemá za následok neplatnosť celej spotrebiteľskej zmluvy.

5. Sťažovateľ podal dovolanie proti rozsudku krajského súdu, o ktorom rozhodol najvyšší súd uznesením tak, že dovolanie odmietol.

6. Podľa názoru sťažovateľa mu postupom krajského súdu a jeho rozsudkom, ako aj postupom najvyššieho súdu a jeho uznesením bola odňatá možnosť konať pred súdom, čím mu bolo odopreté základné právo na súdnu a inú právnu ochranu podľa čl. 46 ods. 1 ústavy a právo na spravodlivý proces podľa čl. 6 ods. 1 dohovoru. Sťažovateľ namietal, že pri zákonom posúdení premlčacích lehôt došlo „*k premlčaniu uplatneného nároku /v 2 ročnej premlčacej lehote/ a to vzhľadom na neplatnosť spotrebiteľskej zmluvy /neprijateľné zmluvné podmienky a rozpor s dobrými mravmi/ je možné uplatnený nárok posúdiť len ako vydanie bezdôvodného obohatenia. Máme za to, že rozhodnutie odvolacieho súdu je nezákonné, pretože odvolací súd po tom, čo zistil že okresný súd pochybil a sám posúdil dĺžku premlčacej lehoty inak ako okresný súd a vyčítal okresnému súdu opomenutie konečnej splatnosti úveru, mal o tejto skutočnosti oboznámiť odporcu a dať mu možnosť vyjadriť sa v zmysle vtedy platného procesného ust.: § 213 ods. 2 O. s. p...“.*

7. Sťažovateľ ďalej uviedol, že hoci v odvolacom konaní poukázal na dôvod neplatnosti spotrebiteľskej zmluvy, a to jej rozpor s dobrými mravmi, krajský súd sa k týmto možným dôvodom neplatnosti právneho úkonu vôbec nezaoberal a neposudzoval ho v rámci odvolacieho konania.

8. Na základe uvedeného sťažovateľ navrhol, aby ústavný súd rozhodol nálezom, v ktorom vysloví, že jeho základné právo na súdnu ochranu podľa čl. 46 ods. 1 ústavy a právo na spravodlivý súdny proces podľa čl. 6 ods. 1 dohovoru boli porušené postupom krajského súdu v konaní vedenom pod sp. zn. 13 Co 649/2014 a jeho rozsudkom z 8. júna 2015, ako aj postupom najvyššieho súdu v konaní vedenom pod sp. zn. 5 Cdo 618/2015 a jeho uznesením z 29. júna 2016 (sťažovateľ nesprávne uvádza rozsudkom, pozn.), rozsudok krajského súdu a uznesenie najvyššieho súdu zruší a zaviazne krajský súd, ako aj najvyšší súd (spoločne a nerozdielne) na náhradu trov konania.

II.

9. Podľa čl. 127 ods. 1 ústavy ústavný súd rozhoduje o sťažnostiach fyzických osôb alebo právnických osôb, ak namietajú porušenie svojich základných práv alebo slobôd, alebo ľudských práv a základných slobôd vyplývajúcich z medzinárodnej zmluvy, ktorú Slovenská republika ratifikovala a bola vyhlásená spôsobom ustanoveným zákonom, ak o ochrane týchto práv a slobôd nerozhoduje iný súd.

10. Ústavný súd podľa § 25 ods. 1 zákona Národnej rady Slovenskej republiky č. 38/1993 Z. z. o organizácii Ústavného súdu Slovenskej republiky, o konaní pred ním a o postavení jeho sudcov v znení neskorších predpisov (ďalej len „zákon o ústavnom súde“) každý návrh predbežne prerokuje na neverejnom zasadnutí bez prítomnosti navrhovateľa, ak tento zákon neustanovuje inak.

11. Pri predbežnom prerokovaní každého návrhu ústavný súd skúma, či dôvody uvedené v § 25 ods. 2 zákona o ústavnom súde nebránia jeho prijatiu na ďalšie konanie. Podľa tohto ustanovenia návrhy vo veciach, na prerokovanie ktorých nemá ústavný súd právomoc, návrhy, ktoré nemajú zákonom predpísané náležitosti, neprípustné návrhy alebo návrhy podané niekým zjavne neoprávneným, ako aj návrhy podané oneskorene môže ústavný súd na predbežnom prerokovaní odmietnuť uznesením bez ústneho pojednávania. Ústavný súd môže odmietnuť aj návrh, ktorý je zjavne neopodstatnený.

12. O zjavnej neopodstatnenosti sťažnosti (návrhu) pritom možno hovoriť vtedy, ak namietaným postupom orgánu štátu nemohlo vôbec dôjsť k porušeniu toho základného práva alebo slobody, ktoré označil sťažovateľ, a to buď pre nedostatok vzájomnej príčinnej súvislosti medzi namietaným rozhodnutím alebo iným označeným postupom orgánu štátu a základným právom alebo slobodou, ktorých porušenie sa namietalo, prípadne z iných dôvodov. Za zjavne neopodstatnenú sťažnosť preto možno považovať tú, pri predbežnom prerokovaní ktorej ústavný súd nezistil žiadnu možnosť porušenia označeného základného práva alebo slobody, reálnosť ktorej by mohol posúdiť po jej prijatí na ďalšie konania (napr. I. ÚS 66/98, III. ÚS 168/05, IV. ÚS 136/05, I. ÚS 453/2011).

13. Predmetom sťažnosti je námietka porušenia základného práva sťažovateľa na súdnu ochranu podľa čl. 46 ods. 1 ústavy a práva na spravodlivé súdne konanie podľa čl. 6 ods. 1 dohovoru postupom a rozsudkom krajského súdu, ktorým potvrdil rozsudok okresného súdu, ktorým zaviazal sťažovateľa ako odporcu zaplatiť navrhovateľovi sumu 1 946,44 € spolu s úrokom z omeškania vo výške 6,5 % ročne zo stanovených súm, ako aj nahradiť trovy konania spočívajúce v zaplatenom súdnom poplatku. Sťažovateľ súčasne namietal aj uznesenie najvyššieho súdu, ktorým bolo jeho dovolanie odmietnuté ako procesne neprípustné.

14. Ústavný súd uvádza, že súčasťou obsahu základného práva na súdnu ochranu podľa čl. 46 ods. 1 ústavy je aj právo účastníka konania na také odôvodnenie súdneho rozhodnutia, ktoré jasne a zrozumiteľne dáva odpovede na všetky právne a skutkovo relevantné otázky súvisiace s predmetom súdnej ochrany, t. j. s uplatnením nárokov a obranou proti takému uplatneniu. Všeobecný súd však nemusí dať odpoveď na všetky otázky nastolené účastníkom konania, ale len na tie, ktoré majú pre vec podstatný význam, prípadne dostatočne objasňujú skutkový a právny základ rozhodnutia bez toho, aby zachádzali do všetkých detailov sporu uvádzaných účastníkmi konania. Preto odôvodnenie rozhodnutia všeobecného súdu, ktoré stručne a jasne objasní skutkový a právny základ rozhodnutia, postačuje na záver o tom, že z tohto aspektu je plne realizované základné právo účastníka na spravodlivý proces (IV. ÚS 115/03). Všeobecný súd je povinný na procesné úkony účastníkov primeraným, zrozumiteľným a ústavne akceptovateľným spôsobom

reagovať v súlade s platným právnym poriadkom, a to aj pri rešpektovaní druhu a štádia civilného procesu, v ktorom účastník konania uplatňuje svoje nároky alebo sa bráni proti ich uplatneniu (I. ÚS 372/06).

15. Do obsahu základného práva na súdnu ochranu podľa čl. 46 ods. 1 ústavy však nepatrí právo účastníka dožadovať sa ním navrhnutého spôsobu hodnotenia vykonaných dôkazov (I. ÚS 97/97), resp. toho, aby súdy preberali alebo sa riadili výkladom všeobecne záväzných právnych predpisov, ktorý predkladá účastník konania (II. ÚS 3/97, II. ÚS 251/03, IV. ÚS 340/04, III. ÚS 240/2013).

16. Aj z judikatúry Európskeho súdu pre ľudské práva (ďalej len „ESLP“) zaoberajúcou sa požiadavkami na odôvodnenie rozhodnutia súdu v limitoch čl. 6 ods.1 dohovoru vyplýva, že tento článok dohovoru zaväzuje síce súd odôvodniť svoje rozhodnutie, to však neznamená, že sa vyžaduje, aby na každý argument strany bola daná podrobná odpoveď. A preto skutočnosť, či v danom prípade boli dodržané základné požiadavky spravodlivého procesu, možno podľa záverov ESLP posúdiť len so zreteľom na okolnosti daného prípadu (rozhodnutie vo veci Ruiz Torija proti Španielsku z 9. 12. 1994, séria A, č. 288).

17. Ústavný súd v prvom rade konštatuje, že sťažovateľ napriek tomu, že je zastúpený kvalifikovaným právnym zástupcom, vo svojej stroho odôvodnenej sťažnosti neuvádza ani jedinú dostatočne argumentačne podporenú ústavnoprávne relevantnú námietku, ktorá by svedčila v prospech záveru o porušení jeho označených práv. Svoju argumentáciu sťažovateľ založil na tvrdení o nesprávnom posúdení premlčacej lehoty všeobecnými súdmi, ako i nesprávnom právnom posúdení platnosti spotrebiteľskej zmluvy, pokiaľ všeobecné súdy dospeli k záveru, že neprijateľnosť konkrétnych zmluvných podmienok nemá za následok neplatnosť celej spotrebiteľskej zmluvy. Sťažovateľ tiež uviedol, že krajský súd sa vôbec nezaoberal ním namietaným rozporom s dobrými mravmi ako možným dôvodom neplatnosti právneho úkonu a súčasne pochybil aj v procesnom postupe, ak sťažovateľa nevyzval na vyjadrenie v zmysle § 213 ods. 2 Občianskeho

súdneho poriadku (ďalej aj „OSP“), keď mal v úmysle posúdiť dĺžku premlčacej lehoty inak ako okresný súd.

18. Krajský súd v relevantnej časti odôvodnenia napadnutého rozsudku uviedol:

„Po preskúmaní veci z hľadiska odvolacích námietok odporcu odvolací súd uvádza, že z odôvodnenia odvolaním napadnutého rozsudku okresného súdu jasne vyplýva, že okresný súd posúdil predmetnú úverovú zmluvu ako spotrebiteľský právny vzťah. Zároveň však konštatoval, že v zmysle Zákona o spotrebiteľských úveroch sa nejedná o zmluvu o spotrebiteľskom úvere, čo zodpovedá právnej úprave obsiahnutej v Zákone o spotrebiteľských úveroch, kde sa v ust. § 1 ods. 2 písm. a) jasne uvádza, že zákon (zák. č. 258/2001 Z. z. o spotrebiteľských úveroch a o zmene a doplnení zákona Slovenskej národnej rady č. 71/1986 Zb. o Slovenskej obchodnej inšpekcii v znení neskorších predpisov) sa nevzťahuje na zmluvy o poskytnutí úveru na účely nadobudnutia existujúcich alebo projektovaných nehnuteľností, dodatočné alebo ďalšie stavebné úpravy dokončených stavieb a ich údržbu. Z uvedeného je zrejmé, že okresný súd správne v odôvodnení odvolaním napadnutého rozsudku uviedol, že Úverová zmluva č 86/09 zo dňa 18. 08. 2009 je spotrebiteľský právny vzťah aj keď sa nejedná o zmluvu o spotrebiteľskom úvere v zmysle zák. č. 258/2001 Z. z. o spotrebiteľských úveroch. Následne okresný súd vedomý si skutočnosti, že ide o spotrebiteľský právny vzťah, ale zároveň o absolútny obchod, aplikoval na posúdenie námietky premlčania všeobecnú 4-ročnú premlčaciu dobu upravenú v ust. § 397 Obchodného zákonníka.

V uvedenej súvislosti odvolací súd uvádza, že pre spotrebiteľské právne vzťahy platí, že sa posudzujú v režime obchodnoprávnej úpravy a uplatnia sa v nich v zásade všetky ustanovenia Obchodného zákonníka, ktoré určitú problematiku duplicitne s Občianskym zákonníkom, avšak je vždy nutné pamätať na ust. § 52 ods. 2 Občianskeho zákonníka, ktoré ustanovuje, že ustanovenia o spotrebiteľských zmluvách, ako aj všetky iné ustanovenia upravujúce právne vzťahy, ktorých účastníkom je spotrebiteľ sa použijú vždy, ak je to na prospech zmluvnej strany, ktorá je spotrebiteľom. Všeobecná premlčacia doba pre obchodnoprávne vzťahy je podľa ust. § 397 Obchodného zákonníka 4-ročná, zatiaľ čo v občianskoprávných vzťahoch sa v zmysle § 101 Občianskeho zákonníka právo premlčí za tri roky odo dňa, keď sa mohlo vykonať prvý raz. Postavenie dlžníka v zmysle

obchodnoprávnej úpravy premlčania je teda podstatne nevýhodnejšie, pretože dlžník musí čeliť dlhšiemu obdobiu neistoty, v ktorom môže veriteľ uplatniť svoj nárok bez rizika úspešného vznesenia námietky premlčania. Po zakotvení právnej úpravy korigujúcej tvrdosti obchodnoprávnych noriem v prospech spotrebiteľov má svoje opodstatnenie, že spotrebiteľia sa v rámci súdnych konaní o nároky vyplývajúce z absolútnych obchodnoprávnych vzťahov domáhajú posúdenia námietky premlčania podľa ust. § 101 Občianskeho zákonníka, kde je upravená kratšia, t. j. trojročná premlčacia doba. Použitie občianskoprávnej úpravy premlčacej doby v absolútnych obchodnoprávnych vzťahoch majúciach spotrebiteľský charakter akceptoval aj Ústavný súd SR v uznesení sp. zn. I. ÚS 402/2013 zo dňa 19. 06. 2013. Z odôvodnenia odvolaním napadnutého rozsudku vyplýva, že okresný súd aplikoval na posúdenie vznesenej námietky premlčania ust. § 397 Obchodného zákonníka, kde je upravená 4 - ročná premlčacia doba. ... Po preskúmaní veci odvolací súd uvádza, že okresný súd pochybil jednak v tom, že na vznesenú námietku premlčaciu dobu aplikoval 4-ročnú premlčaciu dobu upravenú v ust. § 397 Obchodného zákonníka, napriek tomu, že vzhľadom na spotrebiteľský charakter predmetnej úverovej zmluvy mal v zmysle ust. § 52 ods. 2 Občianskeho zákonníka aplikovať na posúdenie vznesenej námietky premlčania 3-ročnú premlčaciu dobu upravenú v ust. § 101 Občianskeho zákonníka, a tiež v tom, že opomenul skutočnosť, že podľa článku I. ods. 1 písm. o) Úverovej zmluvy č. 86/2009 zo dňa 18. 05. 2009 konečná splatnosť úveru bola dohodnutá dňa 18. 11. 2009 a teda ak podal navrhovateľ návrh na súd dňa 15.11.2009, tak ani pri aplikácii trojročnej premlčacej doby podľa ust. 101 Občianskeho zákonníka nebola uplatnená pohľadávka navrhovateľa v čase podania žaloby premlčaná, pretože pri spotrebiteľských zmluvách platí trojročná premlčacia doba, ktorá začína plynúť dňom nasledujúcim po konečnej splatnosti úveru. ...

Na základe uvedených skutočností odvolací súd odvolaním napadnutý rozsudok okresného súdu ako vo výroku vecne správny podľa ust. § 219 ods. 1 OSP potvrdil konštatujúc, že odvolacie námietky odporcu týkajúce sa nepreskúmania neprijateľných zmluvných podmienok okresným súdom nemajú svoje opodstatnenie, pretože okresný súd v odôvodnení odvolaním napadnutého rozsudku riadne a zrozumiteľne vysvetlil, že pokiaľ sa v zmluve vyskytovali neprijateľné zmluvné podmienky, navrhovateľ upustil od uplatnenia práva vyplývajúceho z uvedených neprijateľných zmluvných podmienok a keďže

neprijateľnosť konkrétnych zmluvných podmienok nemá za následok neplatnosť celej spotrebiteľskej zmluvy, nemá uvedená odvolacia námietka odporcu opodstatnenie...“

19. Po oboznámení sa s obsahom rozsudku krajského súdu ústavný súd konštatuje, že krajský súd konal v medziach svojej právomoci, keď príslušné hmotno-právne, ako aj procesno-právne ustanovenia všeobecne záväzných právnych predpisov, ktoré boli podstatné pre posúdenie danej veci, interpretoval a aplikoval ústavne konformným spôsobom, jeho úvahy vychádzajú z konkrétnych faktov, sú logické, a preto aj celkom legitímne a ústavne akceptovateľné. Uvedený záver podporuje aj ustálená judikatúra ústavného súdu, podľa ktorej postup súdu, ktorý koná v súlade s procesnoprávnymi a hmotnoprávnymi predpismi konania v občianskoprávnej alebo trestnoprávnej veci, nemožno považovať za porušenie základného práva na súdnu ochranu vyjadreného v čl. 46 ods. 1 ústavy a práva na spravodlivé súdne konanie podľa čl. 6 ods. 1 dohovoru (I. ÚS 8/96, I. ÚS 6/97).

20. Ústavný súd preto nepovažuje právny záver krajského súdu týkajúci sa aplikácie konkrétnych ustanovení o premlčaní obsiahnutých v Občianskom zákonníku na prerokúvanú vec za svojvoľný, prijatý v zjavnom omyle konajúceho krajského súdu, resp. za výsledok formalistického výkladu aplikovaných právnych noriem. Krajský súd jasne a zrozumiteľne odôvodnil svoj právny názor v súvislosti s posúdením otázky aplikácie Občianskeho zákonníka na posúdenie začatia plynutia premlčacej lehoty, ako aj dĺžky jej trvania, čoho sa v odvolaní domáhal aj sám sťažovateľ. Aplikácia týchto zákonných ustanovení krajským súdom v napadnutom rozsudku nie je zjavne neodôvodnená, nevykazuje znaky svojvôle a ani nepopiera zmysel a účel aplikovaných právnych noriem. Napadnutý rozsudok tak v žiadnom prípade nemožno považovať za zjavne neodôvodnený alebo arbitrárny, pretože krajský súd jednoznačným spôsobom uviedol dôvody, pre ktoré odvolaniu sťažovateľa spochybňujúcim právny názor súdu prvého stupňa nevyhovelo a pre ktoré odvolaním napadnutý rozsudok okresného súdu ako vecne správny potvrdil. Ústavný súd v súvislosti so sťažovateľom namietanými neprijateľnými zmluvnými podmienkami v úverovej zmluve uvádza, že sťažovateľ (právne zastúpený) vôbec nešpecifikoval, v čom táto neprijateľnosť spočíva, ale svoju námietku len všeobecne formuloval.

21. Vychádzajúc z uvedeného ústavný súd dospel k záveru, že napadnutý postup a rozhodnutie krajského súdu nesignalizuje možnosť porušenia označených práv sťažovateľa, a preto sťažnosť v tejto časti odmietol ako zjavne neopodstatnenú.

22. Sťažovateľ súčasne namietal porušenie označených práv postupom a rozhodnutím najvyššieho súdu o odmietnutí dovolania sťažovateľa ako procesne neprípustného. Najvyšší súd v namietanom uznesení po konštatovaní neexistencie väd konania v zmysle § 237 ods. 1 písm. a) až e) a g) OSP, preskúmal napadnutý rozsudok krajského súdu s dôrazom na posúdenie, či v konaní došlo k odňatiu možnosti sťažovateľa konať pred súdom podľa § 237 ods. 1 písm. f) OSP, ktorú sťažovateľ odôvodňoval nedostatočným odôvodnením súdnych rozhodnutí súdov prvej a druhej inštancie, ako aj postupom krajského súdu v rozpore s § 213 ods. 2 OSP, v dôsledku čoho považuje jeho rozhodnutie za prekvapivé.

23. K námietkam sťažovateľa najvyšší súd v relevantnej časti svojho rozhodnutia o dovolaní uviedol:

«V rozhodnutí zaujatý odlišný právny názor vo vzťahu k premlčaniu a splatnosti úveru zrozumiteľne a v potrebnom rozsahu vysvetlil. Potvrdzujúce rozhodnutie odvolacieho súdu v spojení s rozhodnutím súdu prvého stupňa umožňuje preskúmať ako, na základe čoho a z akých dôvodov súdy rozhodli. Ich skutkové a právne závery nie sú v danom prípade zjavne neodôvodnené (či zjavne neudržateľné alebo arbitrárne) a tak nezlučiteľné s čl. 46 ods. 1 Ústavy Slovenskej republiky; odôvodnenie dovolaním napadnutého rozhodnutia odvolacieho súdu ako celok (v spojení s potvrdeným rozhodnutím uznesením) spĺňa parametre zákonného odôvodnenia (§ 157 ods. 2 O. s. p.). Právo na spravodlivý súdny proces podľa čl. 46 Ústavy Slovenskej republiky neznamená právo na to, aby bol účastník konania pred súdom úspešný, teda aby bolo rozhodnuté v súlade s jeho právnymi názormi. Je v právomoci súdu vykladať a aplikovať zákony (obdobne napr. I. ÚS 50/2004, IV. ÚS 252/2004)...

3.2 Žalovaný odňatie možnosti konať pred súdom v zmysle § 237 ods. 1 písm. f) O. s. p. vyvodzuje aj z toho, že rozhodnutie odvolacieho súdu je prekvapivé, lebo odvolací súd nepostupoval v súlade s § 213 ods. 2 O. s. p. Dovolateľ však v dovolaní neuviedol k akej

právnej otázke tento dôvod smeruje, a o ktoré konkrétne zákonné ustanovenie ide. Dovolací súd preto nemal možnosť zaoberať sa otázkou, či takto formulované tvrdenie žalovaného o prípadnej nemožnosti vyjadriť sa k doposiaľ neaplikovanému predpisu odvolacím súdom je opodstatnené.

Ak je odvolací súd toho názoru, že sa na vec vzťahuje ustanovenie právneho predpisu, ktoré pri doterajšom rozhodovaní veci nebolo použité a je pre rozhodnutie vo veci rozhodujúce, vyzve účastníkov konania, aby sa k možnému použitiu tohto ustanovenia vyjadrili (§ 213 ods. 2 O. s. p.).

V rozhodovacej praxi najvyššieho súdu sa pod „prekvapivým rozhodnutím“ rozumie rozhodnutie odvolacieho súdu „nečakane“ založené na iných právnych záveroch než rozhodnutie súdu prvého stupňa (viď tiež uznesenie najvyššieho súdu zo 17. septembra 2009 sp. zn. 3 Cdo 102/2008), resp. rozhodnutie z pohľadu výsledkov konania na súde prvého stupňa „nečakane“ založené nepredvídateľne na iných („nových“) dôvodoch, než na ktorých založil svoje rozhodnutie súd prvého stupňa, pričom účastník konania v danej procesnej situácii nemal možnosť namietat správnosť „nového“ právneho názoru zaujatého až v dovolacom konaní (viď uznesenie najvyššieho súdu zo 14. júla 2011 sp. zn. 5 Cdo 46/2011).

V prejednávanej veci ale rozhodnutie odvolacieho súdu, ktorým bolo potvrdené rozhodnutie súdu prvého stupňa nemôže byť považované za prekvapivé, či nečakané a to ani pokiaľ ide o posúdenie otázky (ne)premlčania žalobou uplatneného práva. Žalovaný podal proti rozsudku súdu prvého stupňa odvolanie, v ktorom namietal správnosť právneho posúdenia veci i v tom zmysle, že pokiaľ ide o dĺžku premlčacej doby táto sa mala posudzovať v zmysle Občianskeho zákonníka a tá je trojročná (všeobecná premlčacia doba) - viď č. l. 107 súdneho spisu. Odvolací súd reagujúc na túto odvolaciu námietku síce prisvedčil odvolateľovi, že žalobou uplatnené právo sa premlčuje vo všeobecnej trojročnej premlčacej dobe v zmysle § 101 Občianskeho zákonníka, táto ale neuplynula, lebo žaloba bola podaná na súd v jej priebehu. Námietku premlčania vyhodnotil ako nedôvodnú, čo korešponduje so záverom súdu prvého stupňa (i keď tento vychádzal zo 4-ročnej premlčacej doby v zmysle Obchodného zákonníka).

Z uvedeného je zrejmé, že žalovaný nemohol byť prekvapený záverom odvolacieho súdu ohľadom dĺžky premlčacej doby pretože išlo o reakciu súdu na jeho vlastný riadne zdôvodnený odvolací dôvod, ktorý sa ukázal ako opodstatnený i keď v konečnom dôsledku

nedokázal zvrátiť výsledok sporu. V tejto súvislosti je zjavné, že odvolací súd sa z objektívneho hľadiska voči žalovanému ani nemohol doposť porušená procesného postupu v zmysle § 213 ods. 2 O. s. p.»

24. Ústavný súd vychádzajúc z uvedeného konštatuje, že najvyšší súd postupoval v súlade s procesnoprávnymi predpismi, keď odmietol dovolanie podané sťažovateľom ako dovolanie smerujúce proti rozhodnutiu, proti ktorému je tento opravný prostriedok neprípustný. Takýto postup a rozhodnutie dovolacieho súdu Občiansky súdny poriadok výslovne umožňoval, preto použitý spôsob v konkrétnom prípade nemohol znamenať odopretie prístupu k súdnej ochrane v konaní o mimoriadnom opravnom prostriedku. Uznesenie najvyššieho súdu obsahuje dostatok skutkových a právnych záverov a nejde o arbitrárne rozhodnutie nezlučiteľné s aplikovanými ustanoveniami Občianskeho súdneho poriadku.

25. Vo vzťahu k argumentácii sťažovateľa ústavný súd považuje za potrebné sťažovateľovi pripomenúť, že jeho úloha pri rozhodovaní o sťažnosti pre porušenie práva na súdnu ochranu rozhodnutím súdu sa obmedzuje na kontrolu zlučiteľnosti účinkov súdnej interpretácie a aplikácie zákonných predpisov s ústavou alebo medzinárodnou zmluvou o ľudských právach a základných slobodách najmä v tom smere, či závery všeobecných súdov sú dostatočne odôvodnené, resp. či nie sú arbitrárne s priamym dopadom na niektoré zo základných ľudských práv (napr. I. ÚS 19/02, I. ÚS 27/04, I. ÚS 74/05, I. ÚS 241/07), a nie na vedenie polemiky o správnosti právneho záveru prijatého v konkrétnej veci všeobecným súdom.

26. Skutočnosť, že sťažovateľ sa s názorom najvyššieho súdu nestotožňuje, nepostačuje sama osebe na prijatie záveru o zjavnej neodôvodnenosti alebo arbitrárnosti napadnutého rozhodnutia. Aj stabilná rozhodovacia činnosť ústavného súdu (II. ÚS 4/94, II. ÚS 3/97, I. ÚS 204/2010) rešpektuje názor, podľa ktorého nemožno právo na súdnu ochranu stotožňovať s procesným úspechom, z čoho vyplýva, že všeobecný súd nemusí rozhodovať v súlade so skutkovým a právnym názorom účastníkov konania vrátane ich dôvodov a námietok. V zmysle svojej judikatúry považuje ústavný súd za protiústavné aj

arbitrárne tie rozhodnutia, ktorých odôvodnenie je úplne odchylné od veci samej, alebo aj extrémne nelogické so zreteľom na preukázané skutkové a právne skutočnosti (IV. ÚS 150/03, I. ÚS 301/06).

27. V súvislosti s argumentáciou sťažovateľa uvedenou v sťažnosti ústavný súd dodáva, že sťažovateľ nedostatočne odôvodnil, v čom vidí ústavnú neakceptovateľnosť uznesenia najvyššieho súdu a postupu, ktorý predchádzal jeho vydaniu.

28. Na základe uvedeného ústavný súd dospel k záveru, že napadnuté uznesenie najvyššieho súdu neobsahuje nedostatky ústavnoprávnej intenzity, na základe ktorých by mohol vysloviť porušenie sťažovateľom označených práv, a preto sťažnosť sťažovateľa odmietol aj v tejto časti ako zjavne neopodstatnenú.

29. Vzhľadom na odmietnutie sťažnosti sa ústavný súd už ďalšími návrhmi sťažovateľa nezaoberal.

P o u č e n i e : Proti tomuto rozhodnutiu nemožno podať opravný prostriedok.

V Košiciach 12. októbra 2016